

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

Cap. IV. De emendatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12945

sono fluctus illideret, meditans, consuescebar concionum fremitus non expavescere. Illa quoque minora (sed nihil in studiis parvum est) non sunt transeunda, scribi optime ceteris, in quibus facillima est ratio delendi: nisi forte visus infirmior membranarum potius usum exiget: quæ ut juvant aciem, ita crebra relatione, quoad intinguntur calami, morantur manum, & cogitationis impetum frangunt. Relinquendæ autem in utrolibet genere vacuæ tabellæ, in quibus libera adjicienti sit excursio. Nam interim pigritiam emendandi angustia faciunt, aut certe novorum interpositione priora confundunt. Ne latas quidem ultra modum esse ceteras velim, expertus juvenem studiosum alioqui prælongos habuisse sermones, quia illos numero versuum metiebatur: idque vitium, quod frequenti admonitione corrigi non poterat, mutatis codicibus esse sublatum. ¹ Debet vacare etiam locus, in quo notentur quæ scribentibus solent extra ordinem, id est ex aliis quam qui sunt in manibus loci, occurrere. Irrumpunt enim optimi nonnunquam sensus, quos neque inferere oportet, neque differre tutum est: quia interim elabuntur, interim memoriæ suæ intentos, ab alia inventionem declinant: ideoque optime sunt in deposito.

¹ Debet vacare etiam.] Aliquando cum priorem partem, verbi causa, orationis scribimus, venit nobis in mentem alicujus argumenti, aut alicujus senten-

tia quæ utilis est futura in summa orationis parte. ne igitur obliviscamur, statim in margine annotare debemus. Idem.

C A P. IV.

De emendatione.

SEquitur *emendatio*, pars studiorum longe utilissima. Neque enim sine causa creditum est, stylum non minus agere, ¹ cum delet. Hujus autem operis est, *adjicere, detrudere,*

¹ Cum delet.] Styli pars altera est *acuminata*, qua scribimus: altera *obtusata* & *latis*, qua delemus. Hinc illud Horatianum, *Sæpe stylum veritas. Divus*

quoque Hieronymus partem illam *styli* appellat optimam, ita scilicet commendans emendationem. Turneb.

trahere, mutare. ¹ Sed facilius in his simpliciusque iudicium, quæ replenda vel dejicienda sunt: premere vero tumentia, humilia extollere, luxuriantia astringere, inordinata digerere, soluta componere, exultantia coërcere, duplicis operæ. Nam & damnanda sunt quæ placuerant, & inveniendæ quæ fugerant. ² Nec dubium est optimum esse emendandi genus, si scripta in aliquod tempus reponantur, ut ad ea post intervallum velut nova atque aliena redeamus, ne nobis scripta nostra tanquam recentes foetus blandiantur. Sed neque hoc contingere semper potest, præsertim oratori, cui sæpius scribere ad præsentem usum necesse est: Et ipsa emendatio finem habet. Sunt enim qui ad omnia scripta tanquam vitiosa redeant, & quasi nihil fas sit rectum esse quod primum est, melius existiment quicquid est aliud: idque faciant quoties librum in manus resumpserint, similes medicis etiam integra secantibus. Accidit itaque ut cicatricosa sint, & exanguia, ³ & cura pejora. Sit igitur aliquando quod placeat, aut certe quod sufficiat: ⁴ ut opus poliat lima, non exerat. *Temporis quoque esse debet modus.* ⁵ Nam quod Cinnæ Smyrnam novem annis accepimus scriptam, ⁶ & Panegyricum Isocratis, qui parcissime, decem annis dicunt elaboratum, ad oratorem nihil pertinet: cuius nullum erit, si tam tardum fuerit, auxilium.

CAP.

¹ *Sed facilius.] Adjicere & detrahere facile est, mutare autem difficilius: nam & cum ratione damnanda sunt quæ scripseris, & alia substituenda. Idem.*

² *Nec dubium est.] Sic locutus est quoque in epistola, cum scribit se voluisse dare libris suis otium, ut refrigerato inventionis amore repetitos, tanquam lektor perpenderet. Idem.*

³ *Et cura pejora, &c.] Non ab similis est locus ille Plinii lib. 37. cap. 10. Nocere sæpe nimiam diligentiam, & manum de tabula non posse tollere. Passerat.*

⁴ *Ut opus poliat lima, non exerat.]*

Plin. Epist. Itaque opus non jam spendescit lima, sed atteritur. Pith.

⁵ *Nam quod Cinnæ Smyrnam.] Helvius Cinna poeta fuit tempore Catulli: scripsit epigrammata & Smyrnam: quæ maxime probatur: de qua Catullus, Smyrna mei Cinnæ novam post denique messem*

Scripta fuit, nonamque edita post hyemem. Turneb.

⁶ *Et panegyricum.] Plutarchus in Isocratis vita ait quosdam scripsisse, decem annis scriptum Panegyricum, quosdam quindecim. Idem.*

I Quin-